

Retning og altsaa faldt sammen med Udvalgets Indstilling.

Naar den nuværende Regering da har valgt at fremsætte en anden Plan og heller ikke helt har kunnet antage noget af de mangfoldige Forslag, der i de senere Aar har været fremme for Offentligheden, vil jeg for at begrunde denne Stilling gerne først nævne nogle af de Principspørgsmaal, som maa melde sig for den, der sysler med den Opgave, der her foreligger. Der vil da først blive Tale om at tage Stilling til Beliggenheden. Der har der været mange forskellige Forslag fremme. Foruden til Kastelet har man talt om at flytte Museet til Pladsen ved Rosenborg, til Nørre Fælled, til Banegaardsterrænet, til Frederiksberg og adskillige andre Steder, og endelig har nogle villet, at Museet eller den væsentligste Del af det skulde blive paa den Plads, det nu har. Skal man her træffe et Valg, kan igen flere forskellige Hensyn gøre sig gældende, og det kan betyde noget, i hvad Rækkefølge man tillægger disse forskellige Hensyn Vægt og Betydning. Jeg læser i Dag i et Blad, at det afgørende ved Anbringelsen af Nationalmuseet maa være det byplanmæssige. Den Anskuelse deler jeg ikke, jeg mener ikke, det maa være det afgørende. Jeg vil dog ikke dermed sige, at det ingen Betydning har. Det *har* Betydning, meget stor Betydning endogsaa, men det er ikke det første, og det er ikke det afgørende. Vor Opgave her er ikke at give et Bidrag til Hovedstadens Forskønnelse, selv om vi ganske vist ogsaa ønsker, at Hovedstaden skulde blive skønnere og smukkere derved. Vor Opgave er at skaffe Plads til Nationalmuseet, og det er en anden Opgave; det er altsaa noget andet, vi kan være berettigede til at se paa først og tillægge større Betydning. Skønhedshensynet skal jeg berøre senere i min Tale.

Der kan for det første være et rent museums-mæssigt Hensyn at tage til Beliggenheden. Naar vi har saadant et Museum, ønsker vi dog, at der skal komme Folk og se de Sager, det rummer, helst saa mange som muligt, navnlig naar vi nu i Fremtiden faar det saadan, at vi kan vise rumlig Gæstfrihed overfor dem, der vil komme og se Museet. Nu kan man ganske vist sige, at med Nutidens Befordringsmidler er det ikke nogen lang og besværlig Rejse at tage ud til Nørre Fælled eller til Frederiksberg eller et andet af de Steder, der har været nævnt, og det er jo rigtigt nok. Det er rigtigt nok, at den, der ønsker at se et Museum og maaske kommer til København i det Ærinde, finder nok derud, uden at det kan siges at

valde et Besvær, der er værd at tale om. Men det er ikke blot den Slags Folk, Museet skulde have fat i, det er ogsaa de mere tilfældige besøgende, der kommer her til Byen og kommer forbi Nationalmuseet, ser det ligge dér og saa faar Lyst til at gaa indenfor og blive lidt bekendt med, hvad det er, der findes derinde. Det er den Slags, vi ogsaa skulde have fat i, og de kommer ikke meget, ud til Nørre Fælled eller ud til Frederiksberg Bakke; deres Vej fører dem ikke dér forbi, det er Steder, hvor vi kun kommer, naar vi har Ærinde derud; og alene derfor kan det være uheldigt at faa lagt Museet paa et saadant Sted, selv om der i øvrigt var udmærkede Forhold og Betingelser for Opførelse af en Museumsbygning dér. Her vil jeg da sige, at det forekommer mig, at Museets nuværende Beliggenhed i Prinsens Palæ er overmaade heldig. Der kan ikke nævnes grumme mange Steder, som vil være mere hensigtsmæssige for den Slags Besøg, som jeg her taler om; maaske lige med Undtagelse af det gamle Banegaardsterræn synes jeg, man maa sige, at denne Plads er den heldigste, der kunde vælges ud fra det Hensyn.

Dernæst kan jo økonomiske Hensyn faa en Del at betyde ved Afgørelsen af Beliggenhedsspørgsmaalet, ikke saa meget Bygningernes Opførelse som nok saa meget Byggegrundens Kostbarhed.

Endelig er der noget andet, som ogsaa godt kan komme til at veje ret stærkt til her, nemlig den Stemning, der knytter sig til Anbringelsen af de forskellige Samlinger. Man kan ganske vist sige, at Stemninger er noget, som ikke har nogen Vægt, det er Imponderabilier, men derfor kan det godt være, at det alligevel er rigtigt at tillægge dem Vægt, ogsaa ret væsentlig Vægt og ret stor Betydning, og her er der, saa vidt jeg kan se, noget, der taler ret stærkt for at blive nede ved Prinsens Palæ. Det er ikke ganske ligegyldigt, at Samlingerne nu har haft til Huse dér i ca. 100 Aar. Der er derved skabt en indre Forbindelse mellem to Ting: Samlingerne og Bygningen, en Forbindelse, som man meget vel kan være bekendt at nære nogen Betænknelighed ved at bryde. Jeg tror, det er en Forbindelse, som betyder noget for adskillige Mennesker.

Dernæst kommer Spørgsmaalet om en mulig Deling af Samlingerne og om, hvorledes en saadan Deling skulde foretages. Dér vil jeg for det første sige, at en Deling sikkert ikke i og for sig er ønskelig, og Museumsfolk har ogsaa stadig udtalt sig derimod. I den Betænkning, som Sophus Müller afgav til Museumsudvalget af 1917,